

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadjatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ozimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: Deczember. — Tapasztalatok az Erdélyben termelésre ajánlatos szőlőfajokról. **Paget János**. — A kenderről. **Réti János**. — Jövedelmező-e a méhészet és mely feltételek alatt? **Grand Miklós**. — Felhívás és kérelem. — Pályázat. — Egyveleg: Meghívó. Szecskavágó-, repavágó- és mérlegverseny Bián. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetés.

Havi emlékeztető.

Deczember.

Ház és udvar. Magtári gabnakészletek megforgatandók, nehogy dohosodás vagy penészedés által károsodjunk. Zivataros időben a gazdasági személyzet rostál. A magtár ablakai zárva tartandók és ha még is a tető vagy ablak hézagjain hó sodortatnék magtárunkba, azt ne hagyjuk elolvadni, hanem hordjuk ki.

Az épületek mellé gyűlt s széltől odasepert havat, lapáttal eltakarítjuk.

Nem eléggé szellős padlásokon felhalmozott csős törökbuszát időnként meg kell forgatni, a penészes vagy éretlenebb csöveket kiválogatva meddő sertésekkel meg lehet étetni.

A cselédség hideg időben gyakran felesleges tűzrevalót fogyaszt, ez szorosan ellenőrzendő; továbbá a kémények tűzveszély ellen, két hetenkint megsepergetnek. Midőn az idő zordonsága miatt a cselédség külső munkát nem végezhet, seprő vagy kosárkötéssel, továbbá szerszámja kinagyolásával stb. foglalkoztatjuk.

Jégvermek megtöltetnek; ezzel nemcsak kellemetesebbé tesszük a forró nyarat, hanem egészségi szempontból is szükséges.

Minden gazda, ha eddig elmulasztotta, vegye szemügyre takarmánykészletét, hasonlítsa össze a szükségletet és ha azt találja, hogy nem teelhetnek ki állatai, abrakkal segít; vagy míg a kéményebb idők tartanak, beszerzi az előre látható hiányt.

E hó utolsó napján lezártnak a számadások, cselédek változnak, eszközök leltározatnak.

A varjuk már ellátogatnak a szérüs kertekbe és megkezdik a széna, szalma, polyvakazlak tetejét; varjupásztor nélkül készletünk ne hagyassék.

Szántó föld. E hónapban rendszeresen keményre fagyva fehér lepel fedi szántó földünket és így minden művelési munka szünetel; ha azonban lanyha idő állana be, az őszt szántás folytatható és a megkéselt vetés bevégezhető. De ha hever az eke, annál sürögöbben forgolódjunk a szekérrel; hordjunk ki minden kiszállítható trágya-anyagot, mert csak így használjuk fel a téli időt sikeresen.

Rétre, kaszálóra, luczernásra hordjunk apró érett trágyát és terítsük el azonnal; e felültrágyázással leendő takarmánytermésünket megkészezzük. A hamut és kormot ugyancsak oda hordjuk és széthinthetjük. Minthogy sok helyt a durvább gyapjas juhok szabad álláson kapják takarmányukat, intézzük az etetést úgy, hogy mindenkor más helyen egyenek. Így az elhullott ganaj talajunk termő erejét fokozza.

Állattenyésztés. A gazdaság mozgatója a jármos ökör, e hónapban sovány takarmányozásban részesül, mert többnyire csak szalma és polyva nyári nehéz munkájának jutalma.

Törökbuszszár és szalmaféle szecskának vágatik. Eleintén a cselédség idegenkedik a füllesztéstől és a marha sem áll a jászolhoz, de néhány nap elteltével hozzá szoknak és jól fogják magukat érezni.

Sima, jeges utban az ígás ökör meghornyolandó vagy megvasalandó, hogy lábtörések elkerültsenek.

Az ígás lovak, ha istállóban lepokrocsozva állanak is, munkaközben, legyen az idő bármily hideg, kitakarandók. Jeges időben csak éles vasalással bocsássuk utra, legcélszerűbb srofos patkót alkalmazni, melynek éles sarkai uton, tompa sarka pedig othon csavartatnak a patkóba.

A ménésbeli lovak patái, télen legalább kétszer kitakarítatnak; főképen a csikók pata-képződését kísérik figyelemmel, hogy a szabályellenes, ferde pata-képződéseket megakadályozhassuk.

Az istállók szellőztetését, úgy délfelé a ménésbeli tovak kibocsátását el ne mulasszuk.

A hasas koczkák törökbuszával, általában szemmel és elegendő friss vízzel tartatnak. A gumókat egyék a meddők. A sertések hizásuk utolsó szakában gyakran veszítik étvágyukat, ily esetben adunk nekik kevés nyers húst.

A juhok már beszorulnak és jó étvágygyal ropogtatják az eléjük vetett takarmányt.

A göbölők meg gumókkal élelmeztetnek.

Itatás előtt a vályuból a jég kivágandó.

Minden időben, de leginkább ünnepnapokon szükséges az istálló felügyelet: a cselédnek is ünnepelni és akkor állatsegünk az ünnep dicsőségére koptal.

Szőlő. Egyéb szorgos dolog nem lévén, trágyát hordatunk és pedig friss és nem korhadó trágyát, a trágya ugyanis nem arra való hogy csupán a benne levő elemek táplálják a növényt, mert ez igen kevés lenne, hanem a tápláló anyag benne van a megtrágyázandó földben, csak hogy oly durva állapotban, melyet a növény nem képes megemészteni: a termő föld ugyanis, ha apróra vizsgáljuk, elmállott kőzet- és ásványdarabkákból áll és ezek, mint ilyenek, a növény táplálására nem alkalmasak; kell tehát valami uton-módon ezen durva anyagokból valami hasznosat sütni-lőzni — és itt kereshetjük a trágya jótékony hatását! A friss trágya, mint tudjuk, telítve van állati húggyal és ürülékkel, mindkettő a korhadásnál vagyis erjedésnél két légnemű gázt, az ammoniákat és szénsavat fejleszt; ezen láthatatlan szellemek vannak telruházva azon herculeusi erővel, mely a kővetket feloldja és feldolgozza olyan eledellé, melyet a növényi gyomor megemészten. A trágya tehát inkább csak közvetítő munkás a táplálék megszerzésében. A téli hideg akadályozza a korhadást és ezért kell csak tavasszal a trágyát rendeltetése helyére elhinteni. A tökéletesen korhadó trágyának is meg van a maga helye: midőn sovány talajba ültetett gyöngé növénynek rögtön táplálékot akarunk nyújtani; itt már a friss trágya alkalmazása volna káros, mert rothadásával a gyenge növényt is megrontaná.

Pincze. A pinczében most kezdjük meg az új borok első iskolázását és mint januárban is megirtuk volt: seprőjükről lehuzzuk, nem sokat gondolván vele, ha zavarosak is; kénezní a bort nem szabad, de igen is kell a megürült és tisztára mosott hordókat nemcsak most, de minden hónapban egyszer. Egy 5½ hectoliteres (50 vedres) hordóra elég egy fél rudnyi kéntemez, mely ha elégett, a hordót keményen befojtjuk; így aztán van mindig tiszta edényünk, melyet forrázni nem szükséges, csupán friss vízzel egyszer kiöblíteni. — Az új év tele hordót és tiszta pinczét találjon!

Gyümölcsös. Keményebb időjáraskor a fő teendő: a hernyószedés, a fáknak a nyulak rágásai elleni védelme és a trágyázás; lágyabb időjáraskor pedig a fák körül a föld felásása, gödrök és vízfellegő árkok készítése, a fák törzseinek tisztán tartása a szükséghez képest a korona ritkítása és ujtása. Az ültetvényekről készített leltárt le kell tisztázni. Cinkusok (jegytáblák), karók rossz időjáraskor és esténként készíttetnek. A pinczékbe ellett gyümölcsök válogatására kiváló gondot kell fordítani és a roszszakat gondosan el kell távolítani.

Faiskola. A jövő tavasszal faiskolának szánt terület földje fagyos időben rigoliroztatik. Lágy időjáraskor oltógalyakat kell szedetni. A már megrendelt csemetéket ásassuk ki és azokat elküldésig földdel takarassuk be.

Konyhakert. A konyhakert megtrágyáztatik és lágy időjárás alkalmával földje jó mélyen felásatik. Falevelekkel elfedett növények fedeleire gondot fordítsunk, hogy azokat a szél el ne hordja, a hol szükségét látnok megújítjuk.

Diszkert. A virágház vagy szobában telelő növények ápolására u. m. a szárazlevelek eltávolítása, öntözésre, világosság és kellő melegedésre gondot kell fordítani. A virágmagvak tisztítását és rendezését végeztessük és a hiányzó magvakat rendeljük meg.

Méhészet. E hónapban kezdődik nálunk a méheknek 90–120 napig tartó éjszakája, mi alatt nem sokat bibelődünk velük. A méhek körül felállítjuk mindazon töröket, melyeket egérfogásra szoktunk használni; a kasokat úgy kell eltakarni, hogy a rájuk ugráló macska, a méhek téli nyugalmát ne zavarhassa. Más ellenség — kivéve rosz indulatu embert, — ha jó móddal raktuk el méheinket, nem bánja őket, de az egerek nagy pusztítást képesek

véghez vinni; nemcsak a folytonos zaklatás, hanem a rágszálás és piszkos által is.

A méhész jól fogja tenni, ha a beállott munkaszünet alatt, elméleti méhészeti ismereteinek gyarapítására törekszik; hasznos szakmunkák, folyóiratok olvasása és társulás útján való eszmecsere által! E nélkül akárki elmarad az időtől!

Erdészet. Főhasználat. A vágatás tovább folytatatik, kivéve a magasán fekvő helyeket, hol a nagy hó akadályoz. Szállfák és tönkök szállításra előkészíttetnek. A tűzifa ölbe rakatik. Erdőművelés. Fenyő- és körizs-mag gyűjtetik. Erdővédelem. A falopás a legnagyobb figyelmet igényli; a favágó munkásokra szintén nagyon kell vigyázni. Vadászat, mint novemberben.

Tapasztalatok az Erdélyben termelésre ajánlatos szőlőfajokról.

(A „Weinlaube“ után fordítva.)

Maholnap husz esztendeje lesz annak, hogy nagyobb szőlőterületet (50 kat. holdat) főleg a czéltől állítottam be, hogy megtudjam: az ajánlott külföldi szőlőfajokból, melyek fogtak eshetőleg nagyobb mérvű terjesztésre érdemeseknek bizonyulni. Első sorban a francia kék fajok voltak azok, melyek kiváló figyelmekben részesültek.

Alábbi értesitésemre azonban leginkább az által vagyok készítetve, mert tapasztalataim egyfelől nem egyeznek azon névsorral, mely a magyar kir. ministerium által termelésre ajánlott fajokat tartalmazza; másfelől pedig a báró Babó által Klosterneuburgban talált eredménnyel sem vágnak össze. Evvel nem azt akarom mondani, hogy Klosterneuburgban csalódásban voltak, hanem az eredmény különfélesége nékem arról nyújt bizonyosságot, hogy ugyanazon faj változott éghajlati és talajviszonyok következtében különféleképen is mutatkozhatik.

A mi ellenben a magyar szakközgegeknek ajánlásra méltó szőlőfaj választékát illeti, tapasztalataim ettől oly lényegesen ütnek el, hogy kivált egyes fajokra nézve tanácsosnak tartom, az e czim alatt ajánlottakat csak a legnagyobb elővigyázattal venni igénybe . . .

Emlitém már, hogy főleg a kék fajok érdekeltek és pedig ezek között helyet foglaltak a Medoc szőlő fajok u. m. Carbenet Sauvignon, Carbenet franc, Merlot, Malbec és Verdot; a Burgundi szőlőfajok u. m. Pinot noir, Plant d'oré és Fekete clävner; valamint a Felső Szavoyában a sveiczi határon mivel fajok: Mondeuse, Persan és Douce noire. Mindezen fajokból egy-egy táblát ültettem be, melynek terjedelme egy negyed hold volt, és pontos észlelet mellett husz év mulva ma már biztos ítéletet mondhatok felettek.

A szavoyai fajok oly rosz bort adtak, hogy az illető táblákat már évekkkel ezelőtt más fajokkal voltam kénytelen beültetni.

A burgundi fajokból, kivált Pinot noir és Plánt d'oré-ból ugy fehér, mint veres bort szürtem, még pedig a legfinomabb minőségben. A mi a mennyiséget illeti, avval kevésbé lehettem megelégedve, és az összeredmény annyira ki nem elégitő volt, hogy ezen részleteket is — miután számos sima veszőt osztottam ki más vidékekre további kísérletekre — tekintettel a csekély jövedelmezőségre egyéb fajokkal állítottam be.

Más vidéken azonban sok helyütt kedvező sikert mutattak fel a burgundi fajok és úgy látszik, mintha lassan ugyan, de folytonosan terjednének.

Maradtam tehát a Medoc fajokkal és az öt idézett faj közül főleg a két Carbenet és a Merlot az, melyet a kedvező eredmény után nagyban elszaporítottam; Malbec és Verdöt ellenben — két szőkefalvi kis tábla kivételével — egészen ki lett küszöbölve.

A Malbec nagyszemű bőtermő faj, mely azonban Medoc jobb szőlőiben csak ritkán fordul elő, míg a csekélyebb értékűekben kiválóan foglal helyet. Fája nagyon vastag és velős, télen úgy látszik sokat szenved; én husz év alatt e fajtól soha teljes termést nyerni nem tudtam.

A Verdöt-val szívesen barátkoztam volna meg, de nagyon későn érkezik és minden faj között a legkevesebb bort adja; oly eredmény, mely a Klosterneuburgban elértnek éppen ellenkezőjét bizonyítja. Ennek okát csak a különböző égalji viszonyokban lehet keresni,*) mert azt nem hiszem, hogy Klosterneuburgban hiba történt volna!

E tapasztalat indított arra, hogy a ministerium szakembereinek figyelmét — kikerül a borászat emelését célzó törekvésekkel a szőlőfajok helyes kiválasztása is karöltve kell hogy járjon — e fontos körülményre irányítsam. Lehet, hogy a magyar talaj és klíma inkább megfelel a Verdötnek, mint az erdélyrészi uralkodó viszonyok; de én kísérleteimet három különböző vidéken tettem meg és mindenütt egyaránt keveset ígérő sikerrel.

A Carbenet Sauvignon-nal ellenben teljesen megvagyok elégedve; a bora nagyon jó és minden más veres bort zamataban felülmul. Igaz, hogy valami nagy termést sohasem ad, de legalább évenként rendszeren terem, és mi által mégis magas átlaghozamot lehet elérni. Nem érkezik későn, szeme nem rothad, téli fagytól nem szenved, úgy, hogy e faj Erdélyben a legnagyobb ajánlatra érdemes. A Carbenet Sauvignon, a Medoc szőlőnek is legelterjedtebb fajtát képezi, és én részemről a legjobb kék szőlőnek tartom, a melyet termelek.

Carbenet Franc valamivel kevesebbet hoz, a hideg iránt érzékenyebb és 8 nappal később érkezik; de mert ez a faj sem rothad, szüretig baj nélkül lehet várni. A francziák azt állítják, hogy mindkét Carbenet fajra szükség van, ha teljesen jó Medoc bort akarunk nyerni: Carbenet Sauvignon adja az ismert zamatot, Carbenet Franc pedig a kellemesen friss, hűvös ízt, mely a Medoc-bort jellemzi. A Merlot fajt sem kellene egészen kizárni, mert ez is igen jó tulajdonokkal bír és a két Carbenet-tel vegyítve, teste és színénél fogva mindenesetre kedvezően hat. Én e három Medoc-fajt a következő arányban ültetem: 2 rész Carbenet Sauvignon, 1 rész Carbenet franc és 1 rész Merlot.

*) Itt báró Babo klosterneuburgi igazgató a következő megjegyzést teszi: „az a faj, mely évekkel ezelőtt Verdöt néven ide került, valamennyi kék szőlő között a legtermékenyebb és nekem úgy tetszik, hogy ily példátlan termékenységet az égalji viszonyok meg nem csökkenthetik; azonban valószínű, hogy a Klosterneuburgi Verdöt a lentemlített erdélyrészi fajtával nem azonos. Szerk.

A bornál (mint különben az erdélyi bornál általában) rendszeren öt évbe telik, míg teljes érését, legfokozottabb izfejlődését eléri; de a megfelelő setét színezet nála sohasem hiányzik. Az első évben négyszer huzom le.

Alig szükséges, hogy a rajnai és olasz rieslingről irjak, de mégis meg kell említenem, hogy mindkét faj nálam minden tekintetben a legjobb eredményt szolgáltatják. Az olasz rieslingről még annyit mondhatok, hogy jó években finom borokat ad, de 8—10 évbe telik, míg teljes érése jut.

Sauvignon blanc és Semillon, melyek a híres Sauterne-bort adják, Erdélyben jól meghonosultak, de nem minden fekvésben viselkednek egyformán. Szőkefalván a Sauvignon egészen ott-hon van, a rieslinggel együtt érkezik, de ennél jobb, zamatosabb bort ad, mely zamat sokkal tovább is tart. Gyéresen és Csánban a Sauvignon jóságban ugyan nem enged, de a meenyiség sokkal csekélyebb.

A Semillon Szőkefalván sokkal kevesebb termőképességgel bír, mint a Sauvignon; Gyéresen és Csánban pedig alig hoz valamit. Ez azonban nem annyira fontos, mert a bor zamata és finomsága első sorban a Sauvignontól függ; Erdély más vidékein ellenben inkább dicsérik a Semillont és hozamával megvannak elégedve; lehet, hogy nálam a szőlők talaja okozza a kisebb sikert.

Kísérleti ültetvényeim eredménye tehát a következő: Erdélyben ajánlatosak mint veres borfajok: Carbenet Sauvignon, Carbenet Franc, Merlot; mint fehér borfajok: Sauvignon blanc, Semillon, Rajnai riesling és Olasz riesling.

Gyéres.

Paget János.

A kenderről.

II.

Ha azonban a kendert ritkán vetjük, úgy, hogy a szárai szabadon nőhetnek fel, akkor — ha mindjárt magja a legfinomabb fajtából való volt is — csak kötelek s más durva gyártmányok részére való. A vetésénél tekintettel legyünk tehát mindig a célra, a mely végből természetük s a szerint sürün vagy ritkán vetendő.

Az olyan kendert, mely nagyon ritka, mivel közte a gyom igen felvergődik s elszaporodik, meg kell kapálni s mivel úgy is csak durva rostot terem, legjobb magnak hagyni; e célnak tökéletesen meg fog felelni, mivel minél több helye van a nővirágu kendernek; — annál szebb s jobb magvakat fog hozni.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy a kender a televényben gazdag, inkább a mély üde (nem száraz) talajokat kedveli, és mivel ilyenmő talajok nem mindenütt találhatók, ebben rejlik az oka annak, hogy a kendertermelésre sem minden vidék alkalmas. A tulaza vagy igen kötött talaj nem megfelelő neki, éppen úgy az, melynek termőrétege sekély, vagy a nap égető hevének igen ki van téve.

Tudni való azonban, hogy a homoktalajt földkeverés, nevezetesen agyag vagy márga hozzákeverése által alkalmassá lehet tenni a kendertermelésre, a mint ezt már a gazdák közül néhányan sikerrel meg is próbálták.

Az agyagtalajt már bajosabb javítani alá. Pedig a tapasztalat azt mutatja, hogy a nehéz, hideg agyagtalajon a kender nem jól diszlik; míg homokos agyagon, kivált czukorrépa után és a jó homokon, melyet természetesen jól trágyázni kell alá — kedvező aratásokat szolgáltat. Ép úgy a homokos homagtalajon is, csak hogy nem ad mennyiségre nézve annyit, mint a fekete lúp vagy új törésen; mindazonáltal minősége sokkal finomabb s az ily talajban termelt kender egészen alkalmas finom czérna s más szövetek stb. készítésére.

Kitünő tenyészhelyet talál a kender völgyek, lapályok s folyók szomszédságában; erdő-legelőirtásokon s oly kertekben, melyek régebbi idő óta kézi művelés alatt állottak; alagsövezett tőzegen, kiszáritott tőfenéken, feltört luczernáson s minden más jó erőben levő buzatermő talajon.

Egy olasz kendertermelő azt állítja, hogy az a legjobb talaj a kender alá, mely $\frac{1}{3}$ részben kovahomok, $\frac{1}{3}$ homag s $\frac{1}{3}$ agyagból áll.

Ily talaj, mondja ő, nem keményedik meg s kérget sem képez s a bele vetett mag könnyen csirázik, s benne a növények jól felnyulnak.

A jó érett trágya, mely legott fetvétetik a gyökerek által, igen előmozdítja a kender nevedését s töle hosszú szálu lesz.

A kender továbbá tisztán hagyja maga után a talajt, mert ha sűrűn vetik, minden gyomnövényt kiöl, mely közte előfordul és pedig az által, hogy azt beárnyékolja s töle a tápanyagot elveszi.

Azon elöítélet, hogy a kender a talajt igen meghuzza, erősen kimeríti, inkább csak az esetben felel meg a valóznak, ha azt magnak hagyjuk, tehát ha addig marad a talajon, míg megéri a magját; ha ellenben megérés előtt már levágjuk (mint Olaszthonban teszik) vagy kinyöjjük, akkor, mint most már teljesen kiderítve vagyon, nemhogy kárára volna a talajnak, de még javítja azt az által, hogy a gyomoktól megtisztítja és így a buza s más gabonaféle termelésére mintegy előkészíti.

Egy más termelő szavai szerint pedig a legjobb talaj a kender alá: az erőteljes gazdag humus (televény) talaj. A rostjainak erőssége mindig viszonyban áll a talaj jóségával; azért azonban kövérebb talajt nem kíván, mint a len s minden áradmányi talajon jól tenyész, ha az nem túl nedves; mert a mint fentebb mondva volt, a nedves, hideg talaj nem megfelelő neki. Kissé soványabb talajon ugyan nem nő meg akkorára a kender, de a rost nyer rendszerint jószágban.

A nézetek a kender termelésének befolyásáról a talajon — a mint látszik — eltérők egymástól, de megegyeznek abban, hogy egy kulturnövény sem tisztítja úgy ki a gyomoktól a talajt, mint a kender. Ez okból ismételjük, hogy a buzának s általában az őszieknek igen jó előnövénye; de nem csak azon egy okból, hanem azért is, mivel kertilegesen kell megművelni alá a talajt s jól trágyázni. Így aztán évek hosszú során át lehet felváltva kendert s utána buzát termelni.

Egyes vidéken most is divik még az a szokás, hogy az ugart ősszel feltörik, télire úgy hagyják, elegendő trágyával

befedik s háromszori szántás után kenderrel vetik be. A második évben utána kitünő buzaaratást kapnak. Erre rá megint kendert vetnek s így megy ez tovább ugyanazon eljárás szerint.

Mint már előbb említve volt tulajdonkép a szár és magtermés veszi erősebb mérvben igénybe a talaj erejét, s nem magok a rostok: tehát bőven visszaadhatjuk a talajnak azon anyagokat, melyeket belőle elvontunk, ha a szárnak minden hulladékát (pozdorjáját) s egyszersmind ha a nyert olajpogácsát is — trágyázásra fordítjuk.

Hogy milyen helyet foglaljon el a kender a váltógazdaságban?

Erre nézve egy széles körben ismert német gazda azt jegyzi meg, hogy mivel a kendert meglehetősen későn vetjük, szelid éghajlat alatt előtte még az évben zöldtakarmányt is nyerhetünk ugyanazon talajról, szóval két termést. Például ez eljárás Franciaország déli részében egészen honos, hol is a zöldtakarmánynövényt elvetik jókor s utána, ha lekaszálták, vetik csak a kendert. Nálunk azonban, hol a talaj fagy csak későn enged ki, ez eljárás kivihető nem volna, mert legkésőbb májusban a kendert még is el kell vetni. Ott azonban szokásban van karórépát s őszi árpát is (zöldtakarmánynak) vetni előtte.

A kender után következhetik most a buza, mivel a talajt tisztán hagyja s elég időt enged a talajt előkészíteni.

Egy angol gazda közli, hogy ő igen gyakran vetett új törésben kender után buzát vagy más őszi gabonát s ő szinte ellene mond annak, hogy a kender kiszarolná a talajt s így utána más növények nem tenyészének jól, ha a talaj elegendő trágyázás s kellő művelésben részesül. Természetesen, ha kender után ismét kendert vetünk, akkor egyoldalulag lesz a talaj kihasználva, de éppen ezért mellőznünk kell azon szokást, hogy egymásután kendert vessünk, mert ez jó eredményre nem vezethet; ha csak nagyon sok trágyát nem akarunk alkalmazni. És még arra nézve is látunk példákat, hogy t. i. ugyanazon helyen évek során át termelik a kendert.

A jó talajon pl. kiszáritott (alagsövezett) láptalajon a következő 3-as vetésváltás is kivihető u. m. kender, lóher és len, a mi igen jutalmazó szokott lenni. Valóban, főképp a kis gazdákra nézve, kik minden munkáját a fonalnövényeknek saját kezökkel végzik, egy kulturnövénytermelése sem jár annyi haszonnal, mint a kender és lené.

Tehát, hol még a háromnyomású gazdálkodás fentmaradt, vessen egy részébe lent, a másikba lóher s a harmadikba kendert a kis gazda. (Ez eljárás ugyan előttünk, kik megszoktuk a gabnatermelést — különösnek tetszik, de a mennyiben több haszonnal biztat, mint az eddigi gazdálkodási mód, tehát a csere előnyösnek is látszik.) Skocziában például ez a gazdálkodás divik már régóta s azt tapasztalták, hogy az a talaj termőerejére rosz hatással nem volt s hogy az még ma is gazdag terméseket szolgáltat.

Réti János.

(Folyt. köv.)

Jövedelmező-e a méhészet és mely feltételek alatt?*)

A méhtenyésztés jövedelmezősége igen bő fogalom és feltehetően nehezemre esnék azt a valóságban bebizonyítani akarni. Mégis mindazáltal megkísértem mellette a tényeket felhozni, de tisztelettel kérem hallgatóimat ne kételkedjenek már előre is kétkedő Tamásként állításaim valóságában. Mielőtt azonban tételelem kifejtéséhez fognék, engedjék meg, miszerint némely méhészek — voltaképen méhtartók, mert méhészeknek alig nevezhetők — méhészetének állapotát elő tüntessem.

Ama aranykor már elmúlt, melyben ilyenmü felfogás állhatott érvényben: „A kinek a gondviselés bizonyos hivatalt ad, megadja hozzá a szükséges értelmet is.” — Annak ideje is lejárt, mikor a méhészeket illetőleg ezt mondhatták: „A ki méhészsé lesz, egyszersmind birtokába is jut az észszerű kezeléshez megkivántató gyakorlottságnak is.”

A hol az ész és a szorgalom együttesen működnek, hol a méheket természetüknek megfelelőleg s az időjárás viszonyokat tekintetbe véve kezelik, a begyűjtött édes kincset haszon nélkül nem pazarolják el, hanem azzal az ápoló jutalmaztatik meg; ott lehet eredményről szólni.

Gyakran kezd valaki két-három családdal méhészetet, a nélkül, hogy a méhek természetébe be lenne avatva, a nélkül, hogy a méhek gyűjtési képességét ismerné, tapasztaltabb méhészek tanácsát e tekintetben kikérné és megfogadná; már az első évben sok raj és mézzel telt edényekről álmodozik a kevéssé, s hozzá még a természettel egészen ellenkezőleg kezelt méhcsaládok után, melyek talán már a megvásárlásnál magukban rejtették a halál csiráját.

Aranybányájának gondos kezeléséről szó sincs, a méhek tavaszi gondos kezelésével, a tulságos rajzás és herefiasítás korlátozásával, az anya felujtásával nem törődik, ellenkezőleg az illető méhészujoncz azt tartja, hogy a méhek gyűjtsenek még akkor is, mikor nincs mit gyűjteni, vagy ha a kedvezőtlen időjárás, hideg szél, fagyok és eső őket abban gátolják.

Az etetés különösen tavaszkor, mikor a fiasítás már kiterjedtebb, a természet mit sem nyújt, vagy a kellemetlen idő a hordást gátolja, eszébe sem jut. Ő a méheket nem az ápolás, hanem a jövedelem végett tartja.

A méhek a hiány miatt kétségbe esve a fiasítást abban hagyják, a meglevőt a sejtekből kivoncsolják, kidobálják, édes nedvét pedig kiszívják, hogy életüket a meddig addig fentartassák; vagy a legjobb esetben a legnagyobb nélkülözések között esnek át a kemény próbán, s az időjárás jobbra fordultával újból fognak a fiasításhoz.

Az idő és a hordás javultával a családok ismét gyorsan fejlődnek, s daczára annak, hogy már a halál révén állottak, gyűjtenek is.

Akár előbb, akár pedig utóbb, ha ismét be áll a kedvezőtlen idő a küzdés ismétlődik, a méhek áldozatává esnek az

embertelen kezelésnek s a méhészet hasznossága egyszer s mindenkorra el van temetve.

A hanyag s a kárt önmaga okozta méhészt, bár legyen egy kis műveltsége is, fenhargon hirdeti szertesztét, hogy a méhészet mit sem ér. El vele!

Az ilyen fajta emberek, — ha csak a tartaléktöke őket a bajból ki nem segíti, más jövedelmi forrásból sem szereznek semmit.

Egészen másképen jár el az igazi méhészt. Ő hasonlólag a jó atyához, kinek midőn gyermeke beteg, orvoshoz megy. Kikéri annak tanácsát, gondosan ápolja a beteget, csak hogy ismét egészséges legyen. Hasonlóképen a jó méhészt éppen akkor részelteti méheit a leggondosabb ápolásban, mikor a természet számukra mit sem nyújt. A legrosszabb esetben őket mégis életben tartotta, s megmentette tőkéjét.

Hiszen épen abban rejlik az okszerű méhésztet előnyösége, hogy a méhészt méheit a rossz években is életben tudja tartani. Ha erre uraim képesek vagyunk, úgy igen könnyű a méhésztet jövedelmezőségét beigazolni.

A rossz évek nem csak a gazdaságot minden ágát, hanem minden kereset forrást is egyaránt sujtják. Ez alól a méhésztet sem vonható ki. De a mint rossz évek vannak, úgy vannak jók is. Ilyenkor a méhésztet a befektetett tőkét tekintve a legjöveldelmezőbb.

Hasonlítsuk össze a méhésztetbe fektetett töke jöveldelmezőségét más gazdasági ágakéval, úgy tapasztalni fogjuk azt, hogy a méhésztet jöveldelmezőség tekintetében minden mást felül mul.

Ezen állításom beigazolására álljanak itt a következő adatok.

Bertalan Gyula, polgári iskolai tanár Zsombolyáról méhésztetéről, a következőt írja:

„Méhesem 55 családból áll. Ezeknek egy része pavillonban van elhelyezve s 500 forint töke befektetést vett igénybe. Őt egymásra következett évben semmi vagy csak nagyon kevés hasznom volt belőlök, legfőlebb annyi, hogy méheim a szorgos ápolás következtében életben maradtak.

Ez évben úgy tavasszal, mint a nyáron etetnem kellett, bár volt ebben is némi szünetelés. Már csak nem kétségbe essem ezen állapotok felett.

Augustus elsejével megkezdődött a mézhordás s ekkoráig 3³/₄ m. mázsa kitünő mézet pergettem, s ha a hordás septemberig tart, úgy 15—19 m. mázsa mézem lesz.

Egy metermázst 30 frtért bár mikor el lehet adni, a mi 450—470 frt. bevételnek felel meg. Így Bertalan ur befektetett tőkéjét vissza kapta s ezentul minden bevétel tiszta jövedelem leend.

Jäger János asztalosnak Szárcsán 92 méhcsaládjá van. Ezekből ő september hó 14-ig 40 metermázsa mézet kapott, ide nem számítva a meghagyott téli készletet. Mézét metermázsan-kint 30 forintjával számítva, bevétele 1200 forintot tüntet fel.

Pinkert József bégaszentgyörgyi tanító 37 metermázsa mézet pergetett 150 családtól s így jöveldelme 1110 frt.

*) A délmagyarországi méhészt-egyletnek september 14-diki közgyűlésén adatott elő. Szerk.

Még számtalan olyan példát hozhatnék fel, melyek mind a méhészet jóvelmezősége mellett érvelnek. De mellözöm azt most, csak még saját eredményeimre öhajtom az igen tisztelt közgyűlés figyelmét felhívni.

A méhészkedést 1864-ben kezdettem meg egy családdal. A család közönséges kaptárban volt s azt én az említett év május havának 10 dik napján tíz forintért vásároltam meg.

Daczára annak, hogy a méhészetből mitsem tudtam, mégis az okszerű méhészet elvei szerint akartam méhészkedni. Tanácsért hirnevesebb méhészekhez fordultam. Egy magammal hozott iker-kaptár mintája után Buziáson többet készíttettem. Csakhamar együtt volt egy nyolczas rakás s most már szorgalmasan tanultam a méhészetet Dzierzon és mások után.

Akkor 20 forintot fektettem a méhészetbe, s gazdálkodtam úgy, a hogy tudtam mindaddig, míg magamat a gyakorlati kezelésbe tökéletesen bele éltem. Hét éven keresztül jó eredménnyel méhészkedtem.

Már az első évben az egy család 7 telelőképesre szaporodott. Első rajom az 1864-ik év június havának 23-ik napján vonult ki. Ezt egy iker-kaptárba helyeztem el, s öszig 60 font mézet adott. Az 1864-ik év a méhekre igen kitünő volt. Kine emlékeznek e rendkívül jó esztendőre? Mézemet a fürdővendégeknek jól el tudtam árusítani, s a bevétel az első évben jóval felülmulta a befektetést. Bevételem kaptárok vásárlására fordítottam s ezt tettem nemcsak az első, hanem a többi években is. Habár nem minden év volt oly rendkívüli áldásos, mint az első, mégis elegendő jövedelem lett a többi hét év alatt is. A rajzás felette gazdag volt. Rajok s anyacsaládok egyaránt bőven mézeltek. Az 1871-ik évben bevételem 1434 frtot tett a méz és viaszból, mely összegből mindjárt egy házacskát vettem mihez a méhészet nélkül bizony nem jutottam volna; mért mint tanítónak akkoriban nagyon súlyos fizetésem volt. Komolyan fogva a méhészethez, jóvelmezőnek kell annak lenni, ha értjük a méhek természet szerű kezelését s őket az elpusztulástól meg tudjuk oltalmazni. Találomra nem kell velök soha sem gazdálkodni.

Rámutatva a fenti tényekre, bátran kimondhatom, hogy a méhészet jóvelmező és e tekintetben minden más kereset forrást felül mul, ha a méhek természetének biztos tudatában kezdünk a méhészethez, s nem csak cselédjeinkre bizzuk azok kezelését, hanem magunk is dolgozunk körülöttök.

De egyben óva intem azokat, kik a méhészetet nagy tőke befektetéssel akarják megkezdeni, ne tegyék azt addig, míg a méhészethez szükséges ismereteket meg nem szerezték s vidékők viszonyaival tökéletesen meg nem ismerkedtek.

Kevéssel kezdeni, e mellett sokat tanulni; mért mint Berlepsch báró mondja: „Mindenekelőtt tanuljunk elméletet, ne hogy teljes életünkön át a gyakorlatban csetlő botlók legyünk.“

Buziás.

Grand Miklós.

Felhívás és kérelem.

A Kodolányi Antal 25 éves írói működésének jubileumát rendező bizottság szétküldötte az ünnepély programját a következő meghívó kíséretében: „Mezőgazdaságunk fejlődésének

egyik főtevezője: a szakirodalomnak ünnepe az, midőn egyik buzgó munkása egy negyed századra kiterjedő sikeres tevékenységének méltó jutalmában: az érdekelt közönség előismerésében részesül. A magyar gazdaközönség a közélet bajnokainak érdemeit ritka becsü jutalommal: tiszteletével és hálás előismerésével szokta koszoruzni s ezt a jutalmat kevesen érdemlik meg jobban, mint Kodolányi Antal, ki mondhatni egész élete tevékenységét a szakirodalomnak szentelte s ez irányban folytatott következetes, öntudatos és kitartó munkásságával mezőgazdaságunk fejlesztése tekintetében elévülhetlen szolgálatokat tett. Ez érdemek jutalmát kérjük a magyar gazdától egyenkint és összesen, bizalommal várva a rokonszenven ama szép nyilvánulását, melylyel gazdaközönségünk a munka jelesait felemelni szokta. Nincs kétségünk az iránt, hogy a Kodolányi 25 éves írói működésének jubileumán részt fognak venni mindazok, kik a mezőgazdasági haladás hívei s tisztelettel meghívják őket ezen irodalmi ünnepélyre, melynek rendezését az alább közölt program szerint öhajtuk véghezvinni.“ — Az ezen meghívóhoz csatolt program szerint az ünnepély f. é. december hó 7-én délután 4 órakor kezdődik az orsz. gazdasági egyesület köztelkén (üllői ut 25. sz.) A program egyes pontjai következők: 1. Diszülés az országos magyar gazdasági egyesület ismeretterjesztő szakosztályában Korizmic László mint diszelnök elnöklete alatt. 2. Dr. sippi Rodiczky Jenő ur, a kassai kir. gazdasági tanintézet igazgatójának felolvasása: „Futó pillantások mezőgazdasági irodalmunk fejlődésének történetére.“ 3. Az ünnepelt férfinak adandó diszajándék átnyujtása, esetleg egy nevére teendő gazdasági irodalmi alapítvány megörökítése. A diszülés után este 7^{1/2} órakor diszbankett fog rendeztetni a Hungária szálló első emeleti termében, melyre a résztvenni kívánók szándékukat december 6-ig kéretnek a rendező bizottsággal előre közölni.“

Vonatkozással a fentiekre egész bizalommal kérem fel Kodolányi tisztelőit, kivált annak volt tanítványait, kik a tervezett óvatiohoz hozzájárulni kívánnak, sziveskedjenek szóval vagy írásban hozzám fordulni, hogy az ügynek bizalmasabb részleteit velük azonnal közölhessem.

Kolozsvárt, 1884. november 25-én.

Gamauf Vilmos,
az erdélyi gazd. egylet titkára.

Pályázat.

Gazdasági építéstervekre.

A Groedel testvérek czég által a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak 100 darab arany bocsátott rendelkezésére oly czélből, hogy pályázat irassék ki kizárólag fából építhető gazdasági épületek tervezeteire nézve és a legjobb tervek jutalmak tűzessenek ki.

Ezen felajánlott összegből a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium 3 külön pályázatot ir ki oly építészeti munkálatokra, melyek:

1. egy gazdasági gabona elevátor;
2. egy csöves tengeri eltartására szolgáló góré;

3. egy lábas pajtának

hazai viszonyainkhoz mért legjobb tipikus mintaterveit és azok leírását, anyag- és munka kimutatását a legkitünőbbben és legalaposabban tárgyalják.

Pályadíjak: az első munkálatra 50, a második munkálatra 25, a harmadik munkálatra 25 darab arany.

A pályázat határideje 1884. évi december hó 15-dike, mely időig az idegen kézzel irt pályamuakák, a szerző nevét tartalmazó jeligés levélkével együtt a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumhoz beuyjtandók.

A pályadíjak csak absolut becsü munkáknak adatnak ki, és a pályanyertes munkák a földmivelési ministerium tulajdonába mennek át.

A kinevezendő bíráló bizottság névsora a „Budapesti Közlöny“-ben s a „Közgazdasági Értesítő“-ben közzé fog tétetni.

A beérkezett pályamunkák jeligéi, s annak idején a bíráló eredménye szintén az érintett közlönyökben fog nyilvánosságra hozatni.

A részletes pályázati föltételeket a hivatalos közlönyben megtekinthetők.

EGYVELEG.

— Meghívó. Az erdélyrészi okszerű méhész-egylet igazgató választmánya folyó nov. hó 25-én — kedden — d. u. 5 órakor ülést tart az erdélyi gazd. egylet belmonostor-utca 8. számú titkári irodájában, mely ülésen való megjelenésre, az egylet illetékes választmányi és alapító tagjait tiszteletteljesen kérem! Kolozsvárt, 1884. nov. 24-én. Szentgyörgyi Lajos, egyleti titkár.

— A szecskavágó-, répavágó- és mérlegverseny Bián Gr. Széchenyi Imre az orsz. gazd. egyl. gépészeti szakoszt. elnök vezetése mellett e hó 19-én tartatott meg. A versenyre jelentékeny számú gépeket a következő czégek bocsátottak: Umrath és társai Budnáról, Popper Samu Budapestről, Speiser Göppingenből, Friedländer Bécsből, Kühne Ede Mosonból, Lassenhoffer Wilhelmsburgból, Tarnóczy Gusztáv Budapestről, Fehér Miklós, Schmidt, Fairbank-gyár budapesti képviselői, John Bloch, Miklós Ödön, Schember C. és fiai és Fuchs G. Versenyre bocsátott 31 szecskavágó, 11 répavágó és több mérleg. Ez alkalommal mutatta be Fehér Miklós a Decanville gazdasági vasutját. Az erők mérésére a budapesti m. kir. műegyetemi erőmérő használtatott. A jury, mely három csoportra oszlott, a díjakat a következőknek ítélte oda: I. A kézierőre szerkesztett répavágónál az egy ember erőre szánt csoportjába arany diszoklevelet Propper Samunak, ezüst oklevelet Kühne Edének; a két emberi erőre szerkesztett répavágónál arany diszoklevelet Kühne Edének. II. Répa-zuzógép csoportban arany diszoklevelet Fehér Miklósnak Hornsby P. t. jegyű gépeért; ezüst oklevelet Umrath és társai budnai gyárosnak zuzógépeért. III. A közvetett erőátviteli szecskavágó gépek csoportjában 2 arany diszoklevél adatott ki, még pedig Tarnóczy Gusztávnak, John Growley és társa gépeért és Speiser göppingai gyárosnak. Ezüst oklevél

szintén keltő adatott ki, még pedig Tarnóczy Gusztávnak és Umrath és társainak. IV. Közvetlen erőátviteli szecskavágó gépek csoportjában arany diszoklevelet Propper Samunak az általa bemutatott Schmidt-féle gépeért; ezüst oklevelet Lassenhoffer Vilmosnak gépeért. V. A gazdasági mérleg-csoportjában az arany diszoklevél ki nem adatott; ezüst oklevelet kaptak: Fairbanks-czég, Miklós Ödön képviselőtében és Schember és fia czég; a nagy mérleg-csoportjában Fairbanks-czég arany diszoklevelet és Schember és fia czég ezüst oklevelet nyertek.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest nov. 22. | Bécs novemb. 22.

Buza	7 35 — 8 15 frt	7 75 — 9 20 frt
Rosz	6 95 — 7 20 frt	7 05 — 8 00 frt
Árpa, takarmány	6 40 — 6 75 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	6 90 — 7 90 frt	— — — frt
Árpa, seres	8 35 — 9 60 frt	— — — frt
Zab	6 20 — 6 30 frt	6 80 — 7 55 frt
Törökbuza	7 10 — 7 20 frt	7 40 — 7 55 frt

Budapesti marhavásár nov. 20-án. Összes felhajtás 2387 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 60 db. bika, 897 db. ökör, 600 db. vágó tehén, 178 db. fejős tehén, 114 db. bival, 496 db. borju, — db. bány, 492 db. juh. Árak: bika darabonként 75—180 frt, ökör páronként 170—320 frt, vágó tehén páronként 125—275 frt, fejős tehén darabonként 72—160 frt, bival páronként 135—290 frt, borju drbonként 8—16 frt, bány páronként — — forint, juh páronként 8—16 frt. Húsárak 100 kilonként: ökrhús 50—53 frt, tohéhus 48—49 frt, borjuhús 43—46 frt, bivalhus 45—50 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellékek tárlata.

WALSER FERENCZ
első magyar gép-
és tüzfőszerek, gyár,
harang- és érczöntőde
ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖZLEPE
Kolozsvárt.
Bel-Monostorutca 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezeték-kifűrésére.

(3.) Tetemesen leszállított gyári árk mellett. (48—52.)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balászfalva	november	20	500	400	350	—	250	300	320	—	300	40
Bánfi-Hunyad	november	4	700	550	550	—	300	600	—	—	250	44
Besztercze	november	18	618	425	410	—	315	600	520	230	300	36
Brassó	november	21	600	420	360	340	210	350	350	180	245	40
Csik-Szereda	november	12	700	550	400	350	225	500	220	70	200	32
Deés	november	18	720	620	580	480	320	450	680	240	320	40
Déva*	november	22	1005	835	785	—	350	790	220	120	300	40
Erzsébetváros	november	22	650	500	450	—	250	450	300	180	250	44
Fogarás	november	21	615	—	315	—	215	320	275	160	260	42
Gyula-Fehérvár	november	22	625	575	430	—	275	415	350	135	260	46
Gyergyó-Szent-Miklós	november	22	700	600	450	450	250	500	240	80	200	32
Hátszeg	november	10	510	480	520	400	350	420	120	6	250	36
Kézdi-Vásárhely	november	20	570	485	365	320	210	490	400	100	300	36
Kolozsvár	november	20	561	—	394	—	225	405	460	230	300	48
Maros-Vásárhely*	november	20	660	550	570	520	500	640	400	200	450	42
Medgyes	november	20	585	525	365	—	215	375	175	90	235	44
Nagy-Enyed	november	20	560	475	400	—	225	400	450	140	280	40
Nagy-Szeben	november	21	550	430	350	410	210	380	180	140	325	44—46
Nagy-Várad	november	18	520	418	390	328	235	302	320	150	380	48
Segesvár	november	20	620	450	350	—	230	450	160	120	230	40
Sepsi-Szent-György	november	24	560	500	360	300	200	360	220	120	150	36
Szamosujvár	november	24	525	400	390	—	290	470	240	70	240	40
Szász-Régen	november	20	500	350	412	337	220	412	340	230	250	40
Szász-Sebes	november	20	700	600	450	375	275	400	170	90	240	44
Szászváros	november	15	550	430	370	—	210	470	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	november	18	700	550	450	—	180	500	250	180	280	40
Szilágy-Somlyó	november	21	488	406	374	—	320	422	300	150	300	44
Teke	november	10	600	500	450	350	150	400	260	40	1200	32
Torda	november	22	550	400	300	350	180	375	200	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b é l y e g g e l e g y ü t t																											
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60								
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10								
8/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60								
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35								
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60								
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35								
2/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60								
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85								
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60								
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10								

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelő minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.